

KÂŞGARLI MAHMUD
DİL VE EDEBİYAT DERGİSİ
KÂŞGARLI MAHMUD JOURNAL OF
LANGUAGE AND LITERATUR

Cilt 1 Sayı 1 (2025)

2018 PROGRAMINA GÖRE 9. SINIFLARIN İSİM-SIFAT
TÜRLERİNDEKİ GELİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ (NİĞDE
ÖRNEĞİ)¹

An Investigation Of 9th Grade Students' Development in Noun and Adjective Categories
According to The 2018 Turkish Language and Literature Curriculum (The Case Of Niğde)

Öğr. Gör. Savaş Koldanca, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Türkçe Öğretimi
Uygulama ve Araştırma Merkezi, savaskoldanca@ohu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5546-
5743

Prof. Dr. Gülcan Çolak, Emekli Öğretim Üyesi, gulcancolak@gmail.com, ORCID ID:
0000-0002-5573-8075.

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 14.05.2025

Kabul Tarihi: 16.05.2025

Yayın Tarihi: 30.06.2025

Atıf

Koldanca, S. (2025).
2018 Programına Göre
9. Sınıfların İsim-Sıfat
Türlerindeki Gelişimlerinin
İncelenmesi (Niğde Örneği).
Kâşgarlı Mahmud Dil ve
Edebiyat Dergisi, 1 (1), 43-
60.

Öz

Bu çalışma, 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı doğrultusunda 9. sınıf öğrencilerinin sözcük türleri konusundaki gelişimlerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada özel olarak isim ve sıfat türlerine odaklanılmış, farklı lise türlerinden seçilen öğrencilere öntest ve sontest uygulanarak başarı düzeyleri ölçülmüştür. Araştırma, dil bilgisinin öğrenimindeki sorunları, bu sorunların öğrencilerin dil becerilerine olan etkisini ve öğretmenlerin bu konudaki deneyimlerini ele alarak mevcut öğretim programının etkililiğini değerlendirmektedir. 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'na göre dil bilgisi konularının öğretiminde kullanılan sezdirme yönteminin uygulanması öğrencilerin temel eğitimde edindikleri dil bilgisi öğretiminin yeterli olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmada mevcut öğretim programının dil bilgisi öğretimini yeterince desteklemediği, dil bilgisi konularının ortaokulda işlendiği ve buna bağlı olarak bilindiği varsayılarak metin üzerinden uygulama yoluyla işlenmesinin yeterli olmadığı görülmektedir. Nicel verilerin analizinde Wilcoxon ve Kruskal-Wallis H testlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, Fen ve Anadolu liselerinde öğrenme düzeyleri anlamlı şekilde artarken

¹ Bu çalışma Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalı bünyesinde Prof. Dr. Gülcan Çolak danışmanlığında hazırlanan "2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programına Göre 9-10-11. Sınıfların Dil Bilgisi Konularındaki Başarı Düzeylerinin ve Gelişimlerinin Belirlenmesi (Niğde İli Örneği)" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

meslek liselerinde gelişim sınırlı kalmıştır. Öğrencilerin sıfatlarla ilgili kavramlarda daha fazla zorlandığı gözlemlenmiştir. Bu durum, dil bilgisi öğretiminin öğrenci düzeyine göre farklılaştırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili ve Edebiyat. Sözcük Türleri. İsim. Sıfat. Öğretim Programı.

Abstract

This study aims to assess the development of 9th-grade students in the topic of word classes within the framework of the 2018 Secondary Education Turkish Language and Literature Curriculum. The research specifically focuses on the categories of nouns and adjectives. Pre-tests and post-tests were administered to students selected from different types of high schools in order to measure their achievement levels. The study evaluates the effectiveness of the current curriculum by addressing problems encountered in grammar learning, the impact of these issues on students' language skills, and the experiences of teachers regarding this subject.

According to the 2018 curriculum, the inductive method used in the teaching of grammar assumes that students have already acquired sufficient knowledge of grammar during primary education. However, this study reveals that the curriculum does not adequately support grammar instruction, as it presumes prior knowledge from middle school and emphasizes application through texts rather than explicit instruction.

In the analysis of quantitative data, the Wilcoxon Signed-Rank Test and the Kruskal-Wallis H Test were employed. The findings indicate that students in Science and Anatolian high schools demonstrated statistically significant improvement, whereas the progress in vocational high schools remained limited. It was also observed that students struggled more with concepts related to adjectives. These results highlight the need for differentiated grammar instruction tailored to students' proficiency levels.

Key Words: Turkish Language and Literature. Word Classes. Noun. Adjective. Curriculum.

1. Giriş

Dil öğretiminin temel taşlarından biri olan dil bilgisi eğitimi, bireylerin ana dillerini doğru, akıcı ve bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri açısından hayati önem taşır. Özellikle sözcük türlerinin öğretimi; öğrencilerin okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinin gelişiminde kilit rol oynayan bir unsurdur. Sözcüklerin türlerine göre doğru şekilde tanımlanabilmesi ve kullanılabilmesi, yalnızca dil bilgisi başarısını değil aynı zamanda genel dil hâkimiyetini de önemli ölçüde etkilemektedir.

2018 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı, öğrencilerin dilsel becerilerini metin merkezli bir yaklaşımla ve sezdirme yöntemi kullanarak geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu programda 9. sınıf düzeyinde temel dil bilgisi kazanımları arasında yer alan sözcük türleri konusu, öğrencilerin akademik gelişimini doğrudan etkileyen önemli bir öğrenme alanı olarak karşımıza çıkar. Ne var ki uygulama sürecinde yapılan gözlemler ve araştırmalar, öğrencilerin sözcük türlerini ayırt etmede çeşitli zorluklar yaşadığını ortaya koymaktadır. Öğrencilerin isim, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç ve ünlem gibi temel sözcük türlerini birbirleriyle karıştırdıkları, bu konuda sistematik hatalar yaptıkları görülmektedir. Bu durum, sözcük türleri öğretiminin etkinliği konusunda yeni araştırmalar yapılmasını zorunlu kılar.

Bu çalışma, 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı kapsamında 9. sınıf öğrencilerinin sözcük türlerinden isimler ve sıfatlar konusundaki akademik performanslarını ve öğrenme süreçlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada öğrencilerin hangi sözcük türlerini öğrenmede daha başarılı oldukları, hangi türlerde zorlandıkları ve bu konudaki gelişim eğilimleri detaylı olarak analiz edilmiştir. Niğde ilindeki farklı liselerde öğrenim gören 9. sınıf öğrencileriyle sınırlandırılan bu çalışma, programın uygulanma sürecine ışık tutacak veriler sunmayı ve dil öğretimine katkı sağlayacak öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir.

2. 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Programında Dil Bilgisi Öğretimi

Türk eğitim sisteminde 2005 yılında gerçekleştirilen köklü değişiklikler sonucunda, dil ve edebiyat öğretimi "Dil ve Anlatım" ile "Türk Edebiyatı" başlıkları altında iki farklı alan olarak yapılandırılmış. Bu dönemde uygulanan program, metin odaklı bir pedagojik yaklaşım benimseyerek yazınsal eserlerle öğretici metinleri müfredatın merkezine yerleştirmiştir. Ancak 2015 yılında yürürlüğe giren revize programla birlikte, on yıl boyunca ayrı şekilde işlenen bu iki alan yeniden bütünleştirilerek geleneksel "Türk Dili ve Edebiyatı" çatısı altında birleştirilmiştir. Güncellenen müfredatla, tür temelli bir eğitim modelini esas alarak dil becerileri ile edebî birikimin entegre bir şekilde kazandırılması hedeflenmiştir. Bu dönüşüm, dersin içerik ve uygulama stratejilerini yeniden şekillendiren kapsamlı bir değişim olarak kabul edilmektedir.

2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nda yer alan "Öğretim Programında Dikkat Edilecek Hususlar" başlığı altında verilen 5. maddedeki "Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi çalışmaları, öğrencilerin temel eğitimden edindikleri

bilgilerden hareketle ünitelerdeki ilgili metinler üzerinde yaptırılacaktır. Konu anlatımına girilmeyecektir. Temel eğitimde görmüş oldukları konulara yönelik olarak gerektiğinde hatırlatma amaçlı kısa açıklamalar yapılabilir.”² şeklindeki açıklama, öğrencilerin ortaokul müfredatında yer alan dil bilgisi teorik bilgileri edinmiş olmalarını ve metinler üzerinde sezdirme yöntemiyle dil bilgisi öğretiminin gerçekleştirilmesini önerir.

Programda yer alan ünite, süre ve içerikler tablosu; “Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim” olmak üzere üç sütun hâlinde düzenlenmiştir. Dil bilgisi konuları, üç sütunluk tablonun altındaki yatay sütunda belirtilmiştir. Verilen tabloların alt başlıkları detaylı bir şekilde yazılmışken dil bilgisi öğretimi ile ilgili tek açıklama ise “Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.” (MEB, 2018: 22) şeklindedir.

3. Sözcük Türlerinin Öğrenilmesine İlişkin Bilişsel ve Dilsel Süreçler

Sözcük türlerinin öğrenilmesi, dil öğreniminde hem bilişsel hem de dilsel süreçlerin bir arada işlendiği karmaşık bir öğrenme alanıdır. Bu süreçte öğrencilerin, sözcükleri işlevlerine göre sınıflandırması, anlamlandırması ve kullanabilmesi beklenmektedir. Sözcük türleri, sözcüğün cümledeki görevine, anlamına ve biçimsel özelliklerine göre sınıflandığı için kavramsal düzeyde ayırım yapabilme becerisi gerektirir. Türkçe öğretiminde sözcük türlerinin kavratılması, öğrencilerin dilin yapısını anlamaları ve doğru kullanmaları açısından temel bir beceridir. Ancak öğrenciler, sözcük türleri içinde özellikle isim ve sıfat konularında sıklıkla öğrenme güçlükleri yaşarlar. Bu güçlüklerin temelinde, genellikle biçim-anlam işlevi arasındaki ilişkiyi kuramama, bağlamı dikkate almadan değerlendirme, kavramlar arası ayırımı netleştirememesi gibi bilişsel nedenler yer almaktadır (Demirel, 2013).

Bilişsel süreçler bağlamında, öğrencilerin önce sınıflandırma, ayırt etme ve genelleme yapabilme becerileri gelişmiş olmalıdır. Sözcüğün isim mi, fiil mi yoksa zamir mi olduğunu öğrencinin anlayabilmesi için hem dilsel kuralları bilmesi hem de bunları farklı bağlamlarda uygulayabilmesi gerekmektedir. Özellikle kavramsal karışıklıkların sık yaşandığı sözcük türleri (zamir-sıfat, edat-bağlaç ayırımı) soyut düşünme becerisi gelişmemiş öğrenciler için daha zorlayıcı olabilmektedir (Günay, 2007).

İsim ve sıfat gibi türlerin öğretiminde sözcüklerin yalnızca tanımıyla yetinmek, soyutlama becerisi gelişmemiş öğrenciler için yetersiz kalmaktadır. Bunun yerine, bağlam

²<https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=353&ysclid=mcgge53nwc220656352>
(Erişim Tarihi: 15.03.2025)

içinde çok sayıda örnek verilerek her sözcüğün cümle içi görevine odaklanılabilir. Örneğin:

- “Tatlı çocuk uyuyor.” → “tatlı” sıfat
- “Tatlıyı çok severim.” → “tatlı” isim

Bu bağlam karşılaştırmaları öğrencilerin zihinsel kategoriler oluşturmasını kolaylaştırır (Güneş, 2014).

Ayrıca öğretim sürecinde kullanılan anlam temelli ve bağlam temelli yaklaşımlar, öğrencilerin sözcük türlerini işlevsel olarak öğrenmelerine katkı sağlamaktadır. Sözcük türlerini sadece tanımsal değil, kullanım yollarıyla öğretmek, öğrenme sürecini bilişsel olarak desteklemektedir (Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1995).

4. 9. Sınıf Öğrencilerinin Sözcük Türleri ile İlgili Gelişimlerinin İncelenmesi

Bu çalışmada, 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar temel alınarak geliştirilen açık uçlu dil bilgisi soruları, Niğde ilinin farklı sosyokültürel yapılarını yansıtan Merkez, Çamardı ve Ulukışla ilçelerindeki ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışmanın temel hedefi, öğrencilerin dil bilgisi yeterlilik düzeylerini objektif ölçütlerle değerlendirmek, bölgesel farklılıkların öğrenme çıktıları üzerindeki etkisini analiz etmek ve elde edilen bulgular ışığında hem sınıf içi öğretim süreçlerini iyileştirmeye yönelik öğretmenlere pratik öneriler sunmak hem de müfredat geliştirme çalışmalarına katkı sağlayacak politika önerileri üretmektir.

5. Araştırmanın Amacı

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Programı'nda, öğrencilerin dil bilgisi konularına yönelik bilgileri ilkokulda ve ortaokulda edindikleri belirtilmekte ve metinler üzerinde sezdirme yöntemiyle yapılacak çalışmalarla da dil bilgisi öğretiminin uygulanması önerilmektedir. Bu çalışmada, öğrencilerin temel eğitimden edindikleri dil bilgisi yeterliliklerini ve gelişim düzeylerini ölçmek amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda öğrencilere, belirtilen dil bilgisi konuları henüz işlenmeden ve dönem sonunda ilgili konular işlendikten sonra aynı içerik ve şekildeki farklı sorulardan oluşan anketler uygulanmıştır. Bu yöntemle öğrencilerin hem hazırbulunuşluk seviyeleri hem de ilgili konular işlendikten sonraki gelişim düzeyleri tespit edilmeye ve farklı okul değişkeninde yorumlanmaya çalışılmıştır.

6. Araştırmanın Problemleri

2018 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nda yer alan dil bilgisi kazanımları, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Ancak bu kazanımların 9. sınıf öğrencileri tarafından ne ölçüde edinildiği konusunda yeterli veri bulunmamaktadır. Bu durum, öğretim programının uygulanabilirliği ve etkililiği açısından önemli bir sorun oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışma, özellikle şu alt problemleri incelemeyi hedeflemektedir:

a) Öğrencilerin isimleri ve sıfatları tanıma, ayırt etme ve işlevlerini belirleme becerileri, konuların öğretim sürecine dâhil edilmesinden önce hangi düzeydedir? Öğrencilerin bu konulardaki ön bilgi düzeyleri nedir?

b) Hatırlatma ve sezdirme teknikleriyle desteklenmiş öğretim süreci sonrasında, öğrencilerin isim ve sıfat türlerini tanımlama, örnekleme ve metin içinde işlevsel olarak kullanma becerilerinde ne düzeyde bir gelişim gözlemlenmiştir?

c) Ortaöğretim dil bilgisi eğitiminin başlangıç ve ilerleyen aşamalarında, öğrencilerin isim ve sıfat gibi temel sözcük türlerindeki akademik performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

7. Yöntem

Bu araştırmanın problemlerini yanıtlayabilmek için niceliksel araştırma yöntemi kullanılmış ve öğrencilere açık uçlu soru uygulanması yoluyla tarama araştırması gerçekleştirilmiştir. Betimsel tarama yöntemi, bireylerin veya olayların mevcut durumlarını tanımlamak, açıklamak ve yorumlamak amacıyla kullanılan bir araştırma yöntemidir (Creswell ve Poth, 2018). Katılımcıların dil bilgisi konularındaki durum ve gelişimlerini belirlemek için betimsel tarama yöntemi kullanılan bu çalışmada, grup üzerinde yapılan ölçümlerle değişimi ortaya koymayı amaçlayan öntest-sontest yarı deneysel desen kullanılmış olup yarı deneysel desenler, araştırmacının deneysel kontrolü tam olarak sağlayamadığı, ancak müdahale öncesi ve sonrası ölçümlerle değişkenler arasındaki farkı inceleyebildiği desenlerdir (Karasar, 2012).

Bu araştırmanın evrenini, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı liselerde 2021-2022 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Niğde il merkezinde ve ilçeleri olan Çamardı ve Ulukışla'da yer alan resmi ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan 9. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Niğde ili sınırları içerisinde yer alan Atatürk Anadolu Lisesi, Niğde Fen Lisesi, Ulukışla Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi, Çamardı Şehit Muttalip Soylu Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Niğde Güzel Sanatlar Lisesi'nde öğrenim gören 9. sınıfta bulunan öğrenciler arasından belirlenen katılımcılar oluşturmaktadır.

Bu çalışmada katılımcılardan elde edilen verilerin analizinde nicel veri çözümleme yöntemlerinden faydalanılmıştır. Uygulanan analizler, SPSS 25.0 istatistik yazılımı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel teknikler olan frekans, yüzde, minimum ve maksimum değerler, aritmetik ortalama ile standart sapma değerleri kullanılmıştır. Verilerin dağılım özelliklerinin incelenmesinde Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanarak puanların normal dağılım gösterip göstermedikleri belirlenmiştir. Normal dağılım göstermeyen değişkenler için, bağımlı iki grup arasındaki farkın analizinde Wilcoxon işaretli sıralar testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırmalarında ise Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Anlamlı farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla ise Bonferroni düzeltilmeli çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Programı'na göre öğrencilerin hazırbulunuşluk ve dönem sonu durumlarına göre 72 yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan form uygulanmıştır. Katılımcının demografik bilgilerini içeren kısa bir katılımcı bilgi formu hazırlanmıştır. Daha sonrasında ise yarı deneysel desen yöntemine göre 9. sınıflara birinci dönem başında programda yer alan dil bilgisi konularına göre öntest uygulanmış ve öğrencilerin bu konular ile ilgili seviyeleri ölçülmüştür. Yine aynı öğrenci grubuna birinci dönem sonu aynı dil bilgisi konularına göre sontest uygulanmış ve öğrencilerin programda yer alan sezdirme yöntemine göre ders işlendikten sonraki seviyeleri karşılaştırmalı bir şekilde verilmiştir.

8. Bulgular ve Yorum

Çalışmaya katılan öğrencilere ait genel bilgiler aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 1: Çalışmaya Katılan 9. Sınıf Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Değişkenler	N	%
-------------	---	---

Kâşgarlı Mahmud Dil ve Edebiyat Dergisi, 2025, 1 (1), TÜRKİYE

Cinsiyet	Kadın	91	53,2
	Erkek	80	46,8
Okul	Niğde Fen Lisesi	38	22,2
	Atatürk Anadolu Lisesi	46	26,9
	Güzel Sanatlar Lisesi	25	14,6
	Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi	26	15,2
	Ulukışla Meslek Lisesi	11	6,4
	Çamardı İmam Hatip Lisesi	25	14,6
	İlçe	Merkez İlçe	109
	Ulukışla	37	21,6
	Çamardı	25	14,6
Toplam		171	100,0

Tablo 1’deki cinsiyet-oran dağılımları incelendiğinde 9. sınıf katılımcıların %53,2’sinin kadın, %47,5’inin erkek olduğu görülmektedir. 9. sınıf katılımcıların okulları incelendiğinde, %22,2’sinin Niğde Fen Lisesi, %26,9’unun Atatürk Anadolu Lisesi, %14,6’sının Güzel Sanatlar Lisesi, %15,2’sinin Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi, %6,4’ünün Ulukışla Meslek Lisesi, %14,6’sının Çamardı İmam Hatip Lisesi olduğu görülmektedir. 9. sınıf katılımcıların ilçe dağılımları incelendiğinde, %63,7’sinin Merkez ilçe, %21,6’sının Ulukışla, %14,6’sının Çamardı olduğu görülmektedir.

9. sınıf katılımcıların sosyo-demografik özellikleri açısından bazı belirgin eğilimler bulunmaktadır. Kadın katılımcılar az bir farkla erkek katılımcılardan fazladır. Atatürk Anadolu Lisesi’nden ve Niğde Fen Lisesi’nden daha fazla katılım sağlanmıştır. Merkez ilçeden gelen katılım oranı diğer ilçelerden çok daha yüksektir.

Tablo 2: 9. Sınıf Katılımcıların İsim Kategorisindeki Puanlarının Okullar Arası ve Okullar İçi Karşılaştırılması

	1.Dönem Başı Puanı			1.Dönem Sonu Puanı			Wilcoxon	p
	M	Ort	SS	M	Ort	SS		
Niğde Fen Lisesi	17,50	16,32	6,23	20,00	20,39	4,25	-2,864	0,004*
Atatürk Anadolu Lisesi	5,00	7,72	6,03	25,00	22,28	4,44	-5,879	0,000*
Güzel Sanatlar Lisesi	5,00	4,20	5,14	5,00	8,00	7,07	-2,105	0,035*
Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi	5,00	5,00	5,66	10,00	12,12	6,66	-3,668	0,000*
Ulukışla Meslek Lisesi	5,00	5,91	2,02	0,00	0,00	0,00	-3,127	0,002*
Çamardı İmam Hatip Lisesi	5,00	7,20	4,58	5,00	6,20	6,34	-0,842	0,400
Kruskal Wallis H Testi	60,009			109,978				

P	0,000*	0,000*
Post-Hoc	1>2,3,4,5,6	1,2>3,4,5,6

*p<0,05 M: Medyan Ort: Ortalama SS: Standart Sapma

Tablo 2 incelendiğinde 9. sınıf öğrencilerinin okullara göre isim kategorisindeki birinci dönem başı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için yapılan düzeltilmiş Bonferroni testi sonucunda Niğde Fen Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem başı puanlarının Atatürk Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi, Ulukışla Meslek Lisesi, Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Niğde Fen Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem başı ortalaması 16,32 iken Atatürk Anadolu Lisesi 7,72; Çamardı İmam Hatip Lisesi 7,20; Ulukışla Meslek Lisesi 5,91; Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi 5,00; Güzel Sanatlar Lisesi 4,20 çıkmıştır.

9. sınıf öğrencilerinin okullara göre isim kategorisindeki birinci dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için yapılan düzeltilmiş Bonferroni testi sonucunda Niğde Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem sonu puanlarının Güzel Sanatlar Lisesi, Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi, Ulukışla Meslek Lisesi, Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem sonu ortalaması 22,28 iken Niğde Fen Lisesi 20,39; Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi 12,12; Güzel Sanatlar Lisesi 8,00; Çamardı İmam Hatip Lisesi 6,20 ve Ulukışla Meslek Lisesi 0,00 çıkmıştır.

9. sınıf Niğde Fen Lisesi, Atatürk Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi ve Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). 9. sınıf Niğde Fen Lisesi, Atatürk Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi ve Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem sonu puanlarının isim kategorisindeki birinci dönem başı puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu liselerde eğitim öğretim gören öğrencilerin hazırbulunuşluklarına ek olarak aldıkları eğitimin de etkisiyle dönem sonu ortalamaları dönem başı ortalamalarına oranla artış göstermiştir.

9. sınıf Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). 9. sınıf Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem başı puanlarının isim kategorisindeki birinci dönem sonu puanlarına göre daha yüksek olduğu

görülmektedir. Diğer liselerin aksine Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinde artış olması beklenirken birinci dönem başı ortalaması 5,91 iken dönem sonu ortalaması 0,00 olmuştur.

Bu durumun nedenleri arasında öğrencinin hazırbulunuşluk seviyesinin düşmesi, çevrenin etkisi, ders kitaplarındaki dil bilgisi konularının sezdirme yöntemiyle öğrencilere metinler üzerinden gösterilmesi ve meslek lisesinde teorik içerikli derslerden ziyade uygulamaya yönelik derslerin ön plana çıkarılması olarak söylenebilir.

9. sınıf Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin isim kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Birinci dönem başı ortalaması 7,20 iken dönem sonu ortalaması 6,20 olmuştur.

Niğde Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi öğrencileri, dönem boyunca isim kategorisindeki puanlarında önemli iyileşmeler göstermiştir. Ulukışla Meslek Lisesi'nde dönem sonu puanlarında belirgin bir düşüş görülmüştür. Çamardı İmam Hatip Lisesi'nde ise dönem başı ve dönem sonu puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Kruskal Wallis H Testi sonuçları, okullar arasında dönem başı ve dönem sonu puanlarında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğunu doğrulamaktadır.

Bu bulgular, eğitim programlarının okullar arasında farklı etkiler yarattığını gösterir. Eğitim kalitesinin ve öğrenci performansının artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesinde bu farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 3: 9. Sınıf Katılımcıların Sıfat Kategorisindeki Puanlarının Okullar Arası ve Okullar İçi Karşılaştırılması

	1.Dönem Başı Puanı			1.Dönem Sonu Puanı			Wilcoxon	p
	M	Ort	SS	M	Ort	SS		
Niğde Fen Lisesi	10,00	10,66	6,28	20,00	18,82	5,75	-4,163	0,000*
Atatürk Anadolu Lisesi	5,00	3,70	4,77	20,00	17,72	4,91	-5,759	0,000*
Güzel Sanatlar Lisesi	0,00	2,00	3,82	5,00	6,60	5,72	-3,333	0,001*
Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi	5,00	4,42	5,16	10,00	8,85	3,82	-3,107	0,002*
Ulukışla Meslek Lisesi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	1,000
Çamardı İmam Hatip Lisesi	0,00	1,20	2,61	0,00	1,60	3,74	-0,318	0,751
Kruskal Wallis H Testi	59,634			117,826				
P	0,000*			0,000*				
Post-Hoc	1>2,3,4,5,6			1,2>3,4,5,6				

* $p<0,05$ M: Medyan Ort: Ortalama SS: Standart Sapma

Tablo 3 incelendiğinde 9. sınıf öğrencilerinin okullara göre sıfat kategorisindeki birinci dönem başı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için yapılan düzeltilmiş Bonferroni testi sonucunda iğde Fen Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem başı puanlarının Atatürk Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi, Ulukışla Meslek Lisesi, Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Niğde Fen Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem başı ortalaması 10,66 iken Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi 4,42; Atatürk Anadolu Lisesi 3,70; Güzel Sanatlar Lisesi 2,00; Çamardı İmam Hatip Lisesi 1,20 ve Ulukışla Meslek Lisesi 0,00 çıkmıştır.

9. sınıf öğrencilerinin okullara göre sıfat kategorisindeki birinci dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için yapılan düzeltilmiş Bonferroni testi sonucunda Niğde Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem sonu puanlarının Güzel Sanatlar Lisesi, Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi, Ulukışla Meslek Lisesi, Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Niğde Fen Lisesi 18,82 iken Atatürk Anadolu Lisesi 17,72; Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi 8,85; Güzel Sanatlar Lisesi 6,60; Çamardı İmam Hatip Lisesi 1,60 ve Ulukışla Meslek Lisesi 0,00 çıkmıştır.

9. sınıf Niğde Fen Lisesi, Atatürk Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi ve Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Bu liselerde eğitim öğretim gören öğrencilerin sıfat kategorisindeki birinci dönem sonu puanlarının birinci dönem başı puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

9. sınıf Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu ortalamaları 0,00 çıkmıştır. Bunun nedeni hazırbulunuşluk seviyeleri ile okul türünün farklı olması olarak varsayılabilir.

9. sınıf Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin sıfat kategorisindeki birinci dönem başı ve dönem sonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Birinci dönem başı ortalaması 1,20 iken dönem sonu ortalamasının 1,60 olması, farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Niğde Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi öğrencileri, dönem boyunca sıfat kategorisindeki puanlarında önemli iyileşmeler göstermiştir. Güzel Sanatlar Lisesi ve Ulukışla 75. Yıl Anadolu Lisesi öğrencileri de sıfat kategorisinde anlamlı iyileşmeler göstermiştir. Ulukışla Meslek Lisesi'nde dönem sonu puanlarında belirgin bir değişim görülmemiştir. Çamardı İmam Hatip Lisesi'nde de dönem başı ve dönem sonu puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Kruskal Wallis H Testi sonuçları, okullar arasında dönem başı ve dönem sonu puanlarında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğunu doğrulamaktadır. Bu bulgular, eğitim programlarının okullar arasında farklı etkiler yarattığını göstermektedir. Eğitim kalitesinin ve öğrenci performansının artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesinde bu farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.

9. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışma kapsamında 9. sınıf öğrencilerinin sözcük türlerinden isim ve sıfat kategorisindeki başarı düzeyleri, farklı okul türlerine göre dönem başı ve dönem sonu olarak karşılaştırılmış; veriler Wilcoxon işaretli sıralar testi ve Kruskal-Wallis H testi ile analiz edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar, özellikle Niğde Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin, dönem sonu puanlarında anlamlı bir artış gösterdiğini ortaya koymuştur ($p < 0.05$). Bu bulgu, belirtilen okul türlerinde uygulanan öğretim yöntemlerinin ve öğrencilerin akademik altyapısının sözcük türleri öğreniminde etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Anadolu liseleri ve Fen liselerinin diğer okul türlerine göre daha yüksek başarı göstermesi, öğrenci seçme sistemi (LGS) ile nitelikli öğrenci alımının öğrenme çıktıları üzerindeki etkisini desteklemektedir.

Buna karşılık, Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinin isim kategorisine ilişkin dönem sonu puanlarında anlamlı bir gelişim görülmemiştir. Ortalama puanlar 5,91'den 0,00'a düşmüştür ve bu düşüş programın uygulanmasında veya öğrencilerin derse katılımında problem olduğunu düşündürmektedir.

Güzel Sanatlar Lisesi ve İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin başarılarında ise düşük seviyede fakat istatistiksel olarak anlamlı gelişmeler gözlemlenmiştir. Ancak başarı ortalamalarının genel olarak düşük olması, bu okul türlerinde dil bilgisi öğretiminin ikincil planda kaldığı algısını ortaya koymaktadır.

Sıfat kategorisine ilişkin puanların değerlendirilmesi, okullar arası ve okullar içi karşılaştırmalar doğrultusunda ele alınmaktadır. Elde edilen veriler, isim kategorisinde olduğu gibi sıfat kategorisinde de Niğde Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin diğer okullardaki öğrencilere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek başarı gösterdiklerini ortaya koymuştur ($p < 0,05$).

Özellikle dikkat çeken bulgu, Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin dönem başında ortalama 3,70 gibi düşük bir puana sahipken dönem sonunda 17,72 puan ortalamasına ulaşmalarıdır. Bu durum, öğretim sürecinde etkili yöntemlerin kullanıldığını ve öğrencilerin potansiyelinin yüksek olduğunu gösterir.

Öte yandan, Ulukışla Meslek Lisesi öğrencilerinin her iki dönemde de sıfat kategorisinden hiç puan alamamış olmaları, öğretim sürecinde ciddi eksiklikler olduğunu gösterir. Benzer şekilde, Çamardı İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin başarı düzeyinde de anlamlı bir artış gözlemlenmemiştir ($p > 0,05$).

Bu sonuçlar, sıfat kavramının öğrenci açısından daha soyut ve bağlama dayalı olduğuna; dolayısıyla yeterince uygulama yapılmadan kalıcı öğrenmenin gerçekleşmediğine işaret etmektedir (Karadağ, 2015). Ayrıca öğrencilerin, sıfatların işlevsel yönlerini (nitelik, miktar, belirtme) metin içinde tanıma ve ayırt etmede zorlandıkları düşünülmektedir. Bu durum, öğretim yöntemlerinin yeniden yapılandırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Son olarak Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre, okullar arasında dönem başında ve sonunda istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu görülmüştür ($p = 0.000$). Post-hoc analiz sonucunda ise dönem sonu itibarıyla Fen Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi'nin, diğer tüm okullardan anlamlı şekilde daha yüksek başarı gösterdiği belirlenmiştir.

Bu sonuçlar, 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nın tüm okul türlerinde aynı içerik ve kazanımları sunmasına rağmen, öğrenci profili, öğretmen yeterliği, okul imkânları ve uygulama biçimlerinin başarıyı önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir. Bu çalışmada, 2018 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı kapsamında 9. sınıf öğrencilerinin sözcük türleri, özelden ise isim ve sıfat konularındaki gelişimleri incelenmiştir. Farklı lise türlerinde yapılan uygulamalı testler ve nicel analizler sonucunda aşağıdaki temel sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Fen Lisesi ve Anadolu Lisesi öğrencileri, dönem başına göre anlamlı gelişim göstermiştir. Bu durum, akademik düzeyi yüksek öğrencilerin dil bilgisi öğreniminde daha hızlı ilerlediğini göstermektedir.
2. Meslek lisesi ve bazı kırsal bölgelerdeki okullarda ise başarı düzeyleri oldukça düşüktür ve gelişim sınırlıdır.
3. Tüm okul türlerinde, isim kategorisinde başarı düzeyi sıfatlara göre daha yüksektir. Bu durum, isim konularının daha somut ve günlük kullanımda karşılığının daha fazla olmasıyla açıklanabilir.

Bu sonuçlar doğrultusunda Türk Dili ve Edebiyatı öğretimine ilişkin şu önerilerde bulunulabilir:

1. Soyut sözcük türleri (örneğin sıfatlar, sıfat-fiiller) öğretimi için bağlamsal ve cümle içi uygulamalar artırılmalıdır. Öğrencilerin sözcük türlerini metin içerisinde tanımlama ve sözcük türlerinin işlevlerini ayırt etme becerileri geliştirilmelidir.
2. Program içeriği, farklı okul türlerinin öğrenci profillerine göre esneklik içerecek biçimde yeniden yapılandırılmalıdır. Meslek liseleri için daha uygulamalı ve görsel temelli öğretim materyalleri hazırlanmalıdır.
3. Ölçme araçları, sadece doğru-yanlış düzeyinde değil, açıklamalı, analiz temelli sorularla zenginleştirilmelidir.
4. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri için hizmet içi eğitim programları düzenlenerek özellikle yeni öğretim programındaki dil bilgisi yaklaşımları konusunda farkındalık artırılmalıdır.
5. Öğrencilerin gelişimini izlemek amacıyla dönemlik izleme testleri ve bireysel gelişim dosyaları (portfolyo) kullanılmalıdır.
6. Sözcük türleri öğretiminde teknolojik araçlardan (dijital etkinlikler, kısa videolar, dijital oyunlar) yararlanılarak dikkat ve motivasyon artırılmalıdır.
7. Sıfat öğretiminde bağlamsal metin kullanımı artırılmalı, öğrencilerin bu yapıları işlevsel biçimde analiz etmeleri sağlanmalıdır.
8. Özellikle meslek ve imam hatip liselerinde dil bilgisi öğretimine yönelik ders içi materyaller ve öğretmen destek programları artırılmalıdır.
9. Öğrencilerin yeterliliklerini güçlendirmeye yönelik yapılandırmacı ve öğrenci merkezli öğretim yöntemlerine yer verilmelidir.

10. Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerde, sözcük türlerinin öğretiminde en sık yapılan hatalar ve çözüm yollarına yönelik örnek ders uygulamaları sunulmalıdır.
11. Eğitim ortamlarında, sıfat türlerinin öğretimine yönelik olarak görsel materyaller, dijital uygulamalar ve hikâyeleştirme teknikleri kullanılmalıdır.
12. Sıfatlarla ilgili kavramların öğretilmesinde, günlük yaşamdan örnekler ve dramatizasyon gibi yöntemler kullanılarak somutlaştırma sağlanmalıdır.

Kısaltmalar

Kruskal-Wallis H Testi: Parametrik olmayan (non-parametric) bir testtir. Üç veya daha fazla bağımsız grubun medyanlarının istatistiksel olarak birbirinden farklı olup olmadığını test etmek için kullanılır. Farklı okullardaki öğrencilerin puanlarının birbirinden anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını gösterir.

LGS: Liselere giriş sınavı.

M (Medyan): Ortadaki değeri gösterir. Veriler sıralandığında ortadaki sayıdır. Özellikle parametrik olmayan testlerde kullanılır çünkü medyan uç değerlerden etkilenmez.

Ort (Ortalama): Verilerin aritmetik ortalamasıdır. Tüm değerlerin toplanıp örnek sayısına bölünmesiyle elde edilir.

p Değeri: İstatistiksel anlamlılık düzeyini gösterir. **p < 0.05:** Sonuç istatistiksel olarak anlamlıdır (* işareti ile belirtilir). **p ≥ 0.05:** Sonuç anlamlı değildir.

Post-Hoc Testi: Kruskal-Wallis testinden sonra hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalardır. Örneğin “1>2,3,4,5,6” demek, 1. grubun (Niğde Fen Lisesi) diğer tüm gruplardan anlamlı derecede daha yüksek puan aldığı anlamına gelir.

SS (Standart Sapma): Verilerin ortalamadan ne kadar saptığını gösteren bir ölçüdür. SS ne kadar küçükse veriler o kadar homojendir, büyükse verilerde dağılım fazladır.

Wilcoxon: İki ilişkili (eşleştirilmiş) ölçüm arasında fark olup olmadığını test eden parametrik olmayan bir testtir. Her öğrencinin dönem başı ve sonu arasında anlamlı bir gelişme gösterip göstermediğini belirler.

Kaynakça

Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum* (24. baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.

Demirel, Ö. (2013). *Dil öğretimi: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Güneş, F. (2014). *Türkçe öğretimi: Yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.

Günay, V. D. (2007). *Metin bilgisi*. İstanbul: Multilingual Yayıncılık.

Karadağ, E. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (23. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kavcar, C., Oğuzkan, F., & Sever, S. (1995). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayınevi.

MEB. (2018). *Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersi (9, 10, 11, 12. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Purpose

The primary purpose of this study is to evaluate the development of 9th-grade students in understanding and applying word classes—specifically nouns and adjectives—within the framework of the 2018 Secondary Education Turkish Language and Literature Curriculum. The study aims to assess the effectiveness of the inductive method recommended by the curriculum, which emphasizes the teaching of grammar topics through contextual textual analysis rather than explicit instruction.

By administering pre-tests and post-tests to students from various types of high schools (Science, Anatolian, and Vocational) in Niğde Province, the study seeks to determine students' proficiency levels before and after instruction. In doing so, it investigates the challenges encountered in grammar acquisition, the impact of these challenges on students' overall language skills, and teachers' experiences and observations related to grammar teaching under the current program.

The study also critically examines the assumption embedded in the curriculum that students have already mastered basic grammar knowledge during primary and lower secondary education. It highlights that this assumption, along with a reliance on implicit instruction through texts, may not

sufficiently support grammar learning at the secondary level—particularly when it comes to more abstract grammatical categories such as adjectives.

Through quantitative data analysis using the Wilcoxon Signed-Rank Test and Kruskal-Wallis H Test, the study aims to identify statistically significant differences in achievement across school types. Initial findings reveal that students in Science and Anatolian high schools demonstrate meaningful improvement, while those in Vocational high schools show limited progress. Furthermore, it is observed that students generally struggle more with the category of adjectives than with nouns. These results underscore the need for differentiated grammar instruction tailored to students' educational backgrounds and cognitive readiness. The purpose of this study is to evaluate the development of 9th-grade students in word classes—particularly nouns and adjectives—within the framework of the 2018 Secondary Education Turkish Language and Literature Curriculum. Additionally, the effectiveness of the inductive teaching method recommended by the curriculum is examined, and the study questions the success of the current program by exploring the difficulties students face in acquiring grammar and the impact of these difficulties on their language skills. The study aims to:

1. Measure the effectiveness of the curriculum's "inductive grammar teaching" approach, which relies on textual analysis rather than direct instruction.
2. Identify disparities in learning outcomes based on school type and regional socioeducational factors.
3. Provide data-driven recommendations to improve grammar instruction, particularly for abstract concepts like adjectives.

Method

The study employed a quasi-experimental design with pre-test/post-test measurements. Key methodological steps included:

- **Participants:** 171 9th-grade students from six high schools in Niğde (Science, Anatolian, Vocational, Fine Arts, and Imam Hatip schools), selected to represent diverse socioeducational backgrounds.
- **Data Collection:** Open-ended grammar tests were administered before and after instruction. Questions targeted noun/adjective identification, differentiation, and functional usage in sentences (e.g., "Identify the underlined word's type in 'the magnificent [beauty] of nature'").
- **Analysis:** Non-parametric tests (Wilcoxon signed-rank for within-group comparisons; Kruskal-Wallis H and post-hoc Bonferroni for between-group differences) were used due to non-normal data distribution. SPSS 25.0 facilitated statistical analysis.

Findings

1. School-Type Disparities:

Science/Anatolian Schools: Significant improvement in both noun (* $p = 0.004$ *) and adjective (* $p = 0.000$ *) scores. For example, Atatürk Anatolian High's noun scores rose from 7.72 (pre-test) to 22.28 (post-test).

Vocational Schools: No progress; Ulukışla Vocational High's noun scores dropped from 5.91 to 0.00, indicating systemic instructional gaps.

Fine Arts/Imam Hatip Schools: Marginal gains (e.g., Fine Arts' adjective scores improved from 2.00 to 6.60), but overall performance remained low.

2. Conceptual Challenges:

Nouns (concrete) were easier than adjectives (abstract). Science schools outperformed others in adjectives (post-test $M = 18.82$ vs. Vocational $M = 0.00$).

Adjectives required contextual examples for mastery, underscoring limitations of the curriculum's text-based inductive approach.

3. Statistical Significance:

Inter-school differences were significant (* $p = 0.000$ *). Post-hoc tests confirmed Science/Anatolian schools surpassed others.

Pre/post-test improvements were significant for Science/Anatolian schools ($p < 0.05$) but not Vocational/Imam Hatip schools ($p > 0.05$).

Results

The study reveals: 2018 Secondary Education Turkish Language and Literature Curriculum exerts differential effects on students across various school types and proficiency levels. While students attending Science and Anatolian high schools exhibited statistically significant progress, the development of 9th-grade students in Vocational and Imam Hatip high schools remained notably limited. This finding underscores the imperative to redesign instructional approaches to better accommodate the diverse needs of learners. In particular, the restricted achievement observed in grammatical categories such as nouns and adjectives among 9th graders is attributed to the inherently abstract nature of these concepts. Consequently, this suggests that students require support not only in the identification of word classes but also in their functional comprehension within contextualized language use.

- Curriculum Gaps:** The 2018 program's "text-centered inductive method" fails Vocational/Fine Arts students, who lack foundational grammar knowledge assumed by the curriculum.

2. Instructional Recommendations:

Differentiation: Tailor materials to school types (e.g., visual/digital tools for Vocational schools).

Teacher Training: Enhance in-service programs for grammar teaching strategies.

Assessment Reform: Replace binary questions with analytical tasks (e.g., explaining word functions in context).

Theoretical Implications: Adjectives' abstract nature demands scaffolded, context-rich pedagogy, contradicting the curriculum's minimal direct instruction policy.

